

Simulaatiot opettavat kaatumisten ehkäisy tiedon soveltamista käytännössä

Marja Silén-Lipponen, FT, lehtori, Savonia-ammattikorkeakoulu

Marja Äijö, TtT, yliopettaja, Savonia-ammattikorkeakoulu

Riitta Turjamaa, TtT, lehtori, Savonia-ammattikorkeakoulu

Tarja Terve-Heikkinen, TtT, kliinisen hoitotyön asiantuntija, Kuopion yliopistollinen sairaala

Iäkkäiden ihmisten kaatumisia aiheuttavat muun muassa huonontunut toimintakyky, monilääkitys ja aistitoimintojen heikentyminen. Kaatumisen pelko johtaa usein liikkumisen vähenemiseen ja heikentää sitä kautta toimintakykyä. Sosiaali- ja terveydenhuoltoon tarvitaan yhtenäisiä käytäntöjä kaatumisen ehkäisyyn, muun muassa moniammatillista kaatumisriskin arviointia ja kuntoutuksen suunnittelua. Savonia AMK, joka on KYS ervassa toimivan Alueellisen kaatumisten ehkäisyverkoston (AKE) jäsen, kehittää kaatumisten ehkäisyä opetusta uudistamalla. Tässä tutkimuksessa pilotoitiin kaatumisten ehkäisyn opetuksen mallia Savonia AMK:ssa. Tavoitteena on edistää terveysalan opiskelijoiden kaatumisen ehkäisyn tiedon soveltamista työelämään. Tutkimukseen osallistui 30 gerontologisen hoitotyön ja kotihoidon opintojakson opiskelijaa.

Tässä esityksessä tarkastellaan tutkimuksen toista vaihetta, jossa opiskelijat osallistuivat simulaatioharjoituksiin. Harjoituksia edelsi opetus, jossa hyödynnettiin AKE-verkoston tuottamia ohjeita. Tutkimusaineisto kerättiin havainnoimalla opiskelijoiden simulaatioiden aikaista työskentelyä. Simulaatiot nauhoitettiin ja analysoitiin deduktiivisesti ryhmitellen tulokset sisäisiin ja ulkoisiin kaatumiselle altistaviin riskeihin. Simulaatioissa opiskelijat arvioivat haastatellen asiakkaiden fyysistä toimintakykyä ja kaatumisten syitä, mutta asiakkaan toiminnan havainnointi oli puutteellista. Psykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn arviointi oli vähäistä eikä päihteiden käytöstä puhuttu tupakointia lukuun ottamatta. Sisällä olevaa ympäristöä arvioitiin kodin riskitekijöiden kuten fyysisten esteiden ja apuvälineiden käytön osalta. Ulkona liikkumisen esteettömyyttä tarkasteltiin vain asiakkaan aloitteesta. Opiskelijat tiesivät kaatumiselle altistavia tekijöitä, mutta heidän kykynsä soveltaa tietoja yksilöllisesti asiakkaan kaatumisten ehkäisyyn oli vasta kehittymässä.

Terveysalan opiskelijoita tulee kannustaa nykyistä aktiivisempaan dialogiin asiakkaiden kanssa myös psyykkisen tilan ja päihteiden käytön selvittämisessä. Koulutuksen tehtävänä on lisätä opiskelijoiden älyllistä itsenäisyyttä ja kykyä uudistua. Tämä toteutuu luontevasti simulaatiooppimisessa, koska se edistää myönteisesti laajojen asiakokonaisuuksien oppimista, ongelmien ratkaisua ja lujittaa itseluottamusta. Simulaatioita edeltävää oppimista tulee edelleen kehittää, jotta opiskelijat ovat riittävän valmistautuneita harjoituksiin.